

หน่วยที่ 6

ระเบียบปฏิบัติของลูกเสือ

หน่วยที่ 6

ระเบียบปฏิบัติของลูกเสือ

สาระการเรียนรู้

ระเบียบปฏิบัติของลูกเสือ

1. ทำตรง
2. ทำพัก
 - 2.1 พักตามปกติ
 - 2.2 พักตามระเบียบ
 - 2.3 พักตามสบาย
 - 2.4 พักนอกแถว
3. ทำเคารพ
 - 3.1 เคารพเมื่อไม่ถืออาวุธ
 - 3.2 เคารพเมื่อถืออาวุธ
4. ทำแบกอาวุธ เรียบอาวุธ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อศึกษาจบเนื้อหาแล้ว ลูกเสือสามารถ

1. บอกความหมายและยกตัวอย่างระเบียบปฏิบัติที่สำคัญของลูกเสือได้
2. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติ
3. เป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง
4. เป็นผู้สุภาพเรียบร้อยและมีความรับผิดชอบ

เนื้อหา

ระเบียบปฏิบัติของลูกเสือ

ระเบียบปฏิบัติเป็นวิธีปฏิบัติในการจัดส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้เป็นระเบียบ ทั้งส่วนบุคคลและหมู่คณะ ลูกเสือที่จัดการกับตัวเองได้ดี แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ มีระเบียบวินัย เข้มแข็งอดทน จะเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี เป็นที่ศรัทธาและชื่นชมแก่ผู้พบเห็น ดังนั้น ลูกเสือพึงระลึกและเตือนตนเองอยู่เสมอว่า ต้องเป็นผู้มีระเบียบวินัย และปฏิบัติตนให้ถูกต้องคู่ดีตามวิธีการของลูกเสือ ระเบียบปฏิบัติที่ลูกเสือควรปฏิบัติให้ถูกต้อง ได้แก่

1. ท่าตรง

เป็นท่าพื้นฐานและท่าเบื้องต้นในการที่จะฝึกทำอื่นๆ ต่อไป และถือว่าเป็นท่าที่ใช้ในการทำความเคารพด้วย

คำสั่ง “แถว-ตรง”

การปฏิบัติ ยืนให้ส้นเท้าชิดและอยู่ในแนวเดียวกัน ปลายเท้าแบะออกข้างละเท่า ๆ กัน ห่างกันประมาณ 1 คืบ เข่าเหยียดตึง ลำตัวยืดตรง ออกผายไหล่เสมอกัน แขนทั้ง 2 ข้างห้อยอยู่ข้างลำตัว งอศอกไปข้างหลังเล็กน้อยจนไหล่ตั้ง นิ้วมือทั้ง 2 ข้างเหยียดตรงและเรียงชิดติดกัน นิ้วกลางแตะที่กึ่งกลางขาท่อนบน บริเวณแนวตะเข็บกางเกงหรือกระโปรง เปิดฝ่ามือออกเล็กน้อย ลำคอตั้งตรง สายตามองตรงไปข้างหน้าในแนวระดับ น้ำหนักตัวอยู่บนขาทั้ง 2 ข้างเท่า ๆ กันและนิ่ง

2. ท่าพัก

เป็นท่าที่ใช้พักอิริยาบถของลูกเสือ ในระหว่างรอรับคำสั่งในการปฏิบัติตามลำดับต่อไป แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ ท่าพักตามปกติ ท่าพักตามระเบียบ ท่าพักตามสบาย และท่าพักแถว

2.1 พักตามปกติ คำสั่ง “พัก”

การปฏิบัติ เมื่อได้รับคำสั่งพัก ให้ลูกเสือหย่อนขาขวาก่อน แล้วจึงเคลื่อนไหวนส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เปลี่ยนเข้าพักสลับกันได้ตามต้องการ แต่เท้าทั้ง 2 ต้องอยู่กับที่และห้ามพุด เมื่อได้รับคำสั่ง “แถว-ตรง” ให้กระตุกเข้าขวาโดยเร็ว และกลับคืนสู่ท่าตรง

ภาพที่ 6.1 การจัดระเบียบท่าตรงและท่าพัก

2.2 พักตามระเบียบ คำสั่ง “ตามระเบียบ-พัก”

การปฏิบัติ แยกเท้าซ้ายออกไปด้านซ้ายครึ่งก้าวอย่างแข็งแรงและองอาจ พร้อมจับมือไขว้หลัง หันหลังมือเข้าหาตัวแนบชิดติดลำตัวในแนวกึ่งกลางหลัง และอยู่ใต้เข็มขัดเล็กน้อย มือขวาทับมือซ้าย หัวแม่มือขวาสอดจับหัวแม่มือซ้าย นิ้วเหยียดตึงและเรียงชิดติดกัน มือซ้ายจับมือขวา ขาทั้ง 2 ตั้ง น้ำหนักตัวอยู่บนขาทั้ง 2 ข้างเท่า ๆ กัน ยึดตัวตรงมองไปข้างหน้าและนิ่ง เมื่อได้รับคำสั่ง “แถว-ตรง” ให้ชักเท้าซ้ายเข้ามาชิดเท้าขวา พร้อมลดมือลงกลับคืนสู่ท่าตรง

ภาพที่ 6.2 ท่าพักตามระเบียบ

2.3 พักตามสบาย คำสั่ง “ตามสบาย-พัก”

การปฏิบัติ ให้หย่อนเข่าขวาลงก่อนเช่นเดียวกับ “พัก” ต่อมาจึงเคลื่อนไหวร่างกายได้ตามสบาย และพูดคุยกันได้แต่เท้าข้างหนึ่งต้องอยู่กับที่ ถ้าไม่ได้รับอนุญาตให้นั่งจะนั่งไม่ได้ เมื่อได้รับคำสั่ง “แถว-ตรง” ให้ปฏิบัติอย่างเดียวกับท่าพักปกติ

ภาพที่ 6.3 ท่าพักตามสบาย

2.4 พักนอกแถว คำสั่ง “พักแถว”

การปฏิบัติ ให้ทุกคนแยกออกจากแถวทันที แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงนั้น และถ้าได้ยินคำสั่งเรียก “แถว” ให้รีบกลับมาเข้าแถวตรงที่เดิมโดยเร็วในรูปแถวเดิม เมื่ออยู่ในแถวเดิมเรียบร้อยแล้วให้อยู่ในท่าตรงและนิ่ง

ท่าพักแบบต่าง ๆ นี้ ใช้ในโอกาสต่างกันได้แก่

- ▶ พักตามปกติ ใช้ระหว่างการฝึก-สอนเพื่ออธิบายหรือแสดงตัวอย่างแก่ลูกเสือ
- ▶ พักตามระเบียบ ใช้พักในระหว่างพิธีการ
- ▶ พักตามสบาย ใช้พักสั้น ๆ ในระหว่างรอรับคำสั่งเพื่อปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไป
- ▶ พักนอกแถวใช้พักในระหว่างรอรับคำสั่งที่ต้องใช้เวลาอนาน

3. ท่าเคารพ

3.1 ท่าเคารพเมื่อไม่ถืออาวุธ

การปฏิบัติในท่าเคารพเมื่อไม่ถืออาวุธจะใช้ท่าวันทยหัตถ์ ได้แก่การวันทยหัตถ์เมื่ออยู่กับที่ และวันทยหัตถ์ขณะเคลื่อนที่

1) วันทยหัตถ์อยู่กับที่ คำสั่ง “วันทยหัตถ์” และ “มือลง”

การปฏิบัติ ยกมือขวาขึ้นโดยเร็ว จัดนิ้วอย่างเดียวกับรหัสของลูกเสือ ให้ปลายนิ้วชี้แตะขอบล่างของหมวกก่อนไปข้างหน้าเล็กน้อย ประมาณแนวหางตาขวา นิ้วเหยียดตรงเรียงชิดกัน ข้อมือไม่หัก เปิดฝ่ามือประมาณ 30 องศา แขนขวาท่อนบนยื่นไปทางข้าง อยู่ประมาณแนวไหล่เฉียงออกไป ข้างหน้าเล็กน้อย ร่างกายส่วนอื่นอยู่ในลักษณะท่าตรง เมื่อได้ยินคำสั่ง “มือลง” ให้ลดมือลงมาอยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

หากไม่ได้สวมหมวกให้ปลายนิ้วแตะที่หางคิ้วขวา

เมื่อมีผู้รับการเคารพ คำสั่ง “ทางขวา (ทางซ้าย, ตรงหน้า) วันทยหัตถ์”

การปฏิบัติ ให้ลูกเสือสละบัดหน้าไปยังผู้รับการเคารพ พร้อมกับยกมือทำวันทยหัตถ์ก่อนถึงผู้รับการเคารพ 3 ก้าว ตามองจับผู้รับการเคารพ และหันหน้าตามจนผู้รับการเคารพผ่านไปแล้ว 2 ก้าว ให้สละบัดหน้ากลับมายืนในท่าตรง พร้อมลดมือลงอย่างแข็งแรง

2) วันทยหัตถ์ขณะเคลื่อนที่ คำสั่ง “ทางขวา (ทางซ้าย) วันทยหัตถ์”

การปฏิบัติ ให้ลูกเสือสละบัดหน้าไปยังผู้รับการเคารพ พร้อมกับยกมือทำวันทยหัตถ์ แขนเหยียดตรงไม่แกว่ง เมื่อผ่านผู้รับการเคารพไปแล้ว 2 ก้าวให้สละบัดหน้ากลับในท่าตรง และแกว่งแขนตามปกติ

ภาพที่ 6.4 ท่าวันทยหัตถ์อยู่กับที่

ภาพที่ 6.5 ทำวันทยหัตถ์ขณะเคลื่อนที่

ข้อแนะนำ

- การแสดงความเคารพประกอบการรายงาน เช่น รายงานหน้าที่เวรยาม ให้หยุดและแสดงความเคารพทางผู้บังคับบัญชา 3 ก้าว เมื่อรายงานจบให้ลดมือลงหรือเรียบอาวุธ แล้วปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามปกติ
- หากได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติภารกิจ ให้วิ่งไปรายงานโดยกำมือทั้งสองข้างไว้ในระดับอก เมื่อวิ่งไปถึงจุดที่ห่างผู้บังคับบัญชา 3 ก้าว ให้ลดมือลงและแสดงความเคารพ เมื่อรายงานจบให้ลดมือลง ทำขวาหัน (ซ้ายหัน หรือกลับหลังหัน) กำมือทั้งสองข้างไว้ในระดับอก วิ่งกลับเข้าที่เดิม
- หากลูกเสือที่ไม่ถืออาวุธเข้าแถวร่วมกับลูกเสือที่ถืออาวุธ คำสั่งจะเป็น “วันทยาอาวุธ” ไม่ใช่ วันทยหัตถ์ เมื่อได้รับคำสั่ง “ทางขวา (ทางซ้าย) ระวัง, วันทยาอาวุธ” ให้ทำท่าแลขวา (แลซ้าย) พร้อมกับผู้ที่ทำท่าวันทยาอาวุธ และทำท่าแลตรงเมื่อได้รับคำสั่ง “เรียบ-อาวุธ” โดยไม่ต้องทำวันทยหัตถ์

3.2 ทำเคารพเมื่อถืออาวุธ

อาวุธของลูกเสือ-เนตรนารีสามัญคือไม้พลอง ส่วนลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือ-เนตรนารีวิสามัญจะใช้ไม้ง่ามเป็นอาวุธ

ไม้ง่าม (Thumb Stick) ทำจากกิ่งไม้ตัดให้ตรง มีขนาดโตและแข็งแรงพอที่จะใช้ในการพยุงร่างกาย ง่ามหลักยาว 20 ซม. และง่ามรองยาว 25 ซม. สูงหรือยาวเหมาะสมกับผู้ถือ คือ เมื่อตั้งไม้ง่ามกับพื้น ให้โคนไม้ง่ามอยู่บริเวณหัวแม่เท้า แขนข้างเดียวกันเหยียดตรง แล้วใช้นิ้วหัวแม่มือวางพาดที่ง่ามไม้ แขนจะขนานกับพื้นพอดี ไม้ง่ามสำหรับนายหมู่ที่บริเวณปลายไม้ส่วนบนของง่าม จะติดธงประจำหมู่

คำสั่ง “วันทยา-วุธ”

การปฏิบัติ ให้ลูกเสือทำจังหวะเดียว โดยยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอแนวไหล่ ข้อศอกงอไปข้างหน้า ให้แขนตั้งแต่ข้อศอกถึงปลายนิ้วตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบบคว่ำ นิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วก้อย นิ้วที่เหลือทั้ง 3 เหยียดตรงและชิดกัน และให้ปลายนิ้วชี้แตะไม้ง่ามในช่วงไหล่ เมื่อได้รับคำสั่ง “เรียบ-อาวุธ” ให้ลดแขนซ้ายลงมาอยู่ในท่าตรง

ภาพที่ 6.6 ทำวันทยาวุธ

4. ท่าแบกอวรุ – เรียบอวรุ

ท่าแบกอวรุ คำสั่ง “แบก-อวรุ”

การปฏิบัติ ให้ทำ 2 จังหวะ

จังหวะหนึ่ง ยกไม้่ง่ามด้วยมือขวาผ่านหน้าเฉียงลำตัวไปทางซ้าย วางไม้่ง่ามลงในอุ้งมือซ้าย ลำไม้่ง่ามอยู่ตรงร่องไหล่ซ้าย มือขวายังคงจับไม้่ง่ามอยู่ที่เดิมในระดับไหล่ จับไม้่ง่ามให้ตั้งตรง

จังหวะสอง ดันไม้่ง่ามด้วยมือซ้ายให้ไม้่ง่ามพาดขึ้นไปบนบ่าซ้าย แขนซ้ายท่อนบนแนบชิดลำตัว คอซ้ายงอ แขนตั้งฉากกับลำตัวและขนานกับพื้น พร้อมกับลดมือขวาลงมาอยู่ในท่าตรงโดยเร็ว

ท่าตรง

ท่าแบกอวรุจังหวะหนึ่ง

ท่าแบกอวุธจังหวะสอง

ภาพที่ 6.7 ท่าแบกอวุธ

ท่าเรียบอาวุธ คำสั่ง “เรียบ-อาวุธ”

การปฏิบัติ ให้ทำเป็น 3 จังหวะ

จังหวะหนึ่ง ลดแขนซ้ายลงมาแนบชิดขนานกับลำตัวโดยไม้ง่ามยังคงอยู่ที่ร่องไหล่ มือขวายกผ่านลำตัวขึ้นมาจับไม้ง่ามระดับไหล่

จังหวะสอง มือขวานำไม้ง่ามมาไว้ข้างลำตัวในร่องไหล่ขวา วางไม้ง่ามลงที่พื้นบริเวณนิ้วก้อยเท้าขวา พร้อมกับยกมือซ้ายขึ้นจับไม้ง่ามที่ร่องไหล่ขวา งอศอกไปข้างหน้าระดับเดียวกับไหล่

จังหวะสาม ลดแขนซ้ายลงมาอยู่ในท่าตรง เขยียดแขนขวาสุดระยะ ลดไม้ง่ามลงจรดพื้น

ท่าแบกอวุธ

ท่าเรียบอาวุธจิ้งหะหนึ่ง

ท่าเรียบอาวุธจิ้งหะสอง

ท่าเรียบอาวุธจิ้งหะสาม

ภาพที่ 6.8 ท่าเรียบอาวุธสามจิ้งหะ